

Acolo ce-și văzură?
 Fată de maior
 Cu păr gălbior.
 - Hai, fraț, s-o luăm,
 Să ne însurăm!
 - Tu de i-i lua,
 Noi te-om împușca.
 - Dacă mă-mpușcați,
 Să mă îmgropăț
 În staur de uăi.
 Uăile-or vini,
 Bine m-or jeli
 Si mieii-or juca,
 Frumos m-or cânta.
 Lance me ce luce
 Mi-o puneț de cruce,
 Fluieru cel drag
 Mi-l puneț de steag.

De la Pop Anișca, 80 ani, Asuaju de Jos, 1967.

3401

Tri păcurărei,
 Tri turme de uăi
 Suie-n sus la munte
 Să vadă mai multe.
 Ii de ș-o văzut
 Fată de maior
 Cu galbân baior,
 Grăi cel mai mic:
 - Dați, frați, s-o luăm!
 Grăi cel mai mare:
 - Tu de i-i lua,
 Noi te-om împușca.
 - De mi-ți împușca,
 Voi mi-ți îngropa
 La staur de uăi,
 La tranuri de miei.
 Lance me ce luce;
 Mi-o puneți de cruce;
 Fluieru cel drag
 Mi-l puneți la cap.
 Uăile-or vini,
 Mândru m-or jeli;
 Mieii or zdera,
 Mândru m-or cânta.
 Când napoi îți mere,
 Voi vi-ți întâlni
 C-o maică bătrână
 Si ea v-a-ntreba
 Unde-am rămas eu.
 Da' voi îi spuneți
 C-am rămas napoi
 Să cat niște oi,
 Pă niște cătroape
 Să cat oi cam șchioape
 Si miei cât se poate.

De la Chis Rozalia, 76 ani, Tohat, 1967.

Felician Săteanu: Invărtita coconilor din Berbești, 2004.

CRISTIAN GLOPINA

Obiceiuri de Anul Nou în Voloca pe Derelui

Plugușorul

Locul central în tradițiile de Anul Nou (Sf. Vasile) îl ocupă Plugușorul. Plugușorul este un obicei agrar străvechi practicat în ajunul Anului Nou (Sf. Vasile) de români din Nordul Bucovinei. La Voloca, în ajunul Sf. Vasile, după cum e obiceiul lăsat din strămoși, se umblă cu plugușorul sau cu uratul. Oamenii din sat umblă în cete, mascați, cu bice și harapnice, tălănci și buhai cu brăzdatul. Se maschează în babe, moșnegi, doctori, draci, fete și după ce spun urătura intră în casa omului și fac comedii. Flăcăii umblă, grupați câte 5-10 persoane, cu muzica, numai pe la fete, însotiti de câțiva muzicanți din sat. Intrând pe poartă muzica cântă un marș la casa unde este fată și după ce interpretează textul urăturii, câțiva dintre băieții din ceată invită fata la dans. După care urătorii sunt serviti cu bucate gustoase și cinstiți cu vin din cel mai bun, fie în casă, fie în ogradă.

Fetele trebuie să-și facă curătenie în case; dacă băieții nu găsesc curătenie se apucă să facă ei: se prefac că spală vasele, scot cenușa din cotruță, fac de-ajuns râs celor de casă.

Unii flăcăi, dar mai cu seamă copiii, umblă cu plugușorul, având cu ei clopoțele, taracăi, harapnic, buhai.

Plugușorul este în datina țărilor agricole o urare pentru rodirea câmpului o rugăciune de ocrotire a semănăturilor din câmp. Menționăm că este una dintre datinile cele mai vechi și mai frumoase, ce s-a păstrat și se păstrează încă până în ziua de azi la poporul român. În pocnet amarnic de harapnic sau bici, în sunet de talancă sau clopoței, ca și în muget de buhai urătorul își deapără urarea îndemnându-și amicii cu refrenul: "Mânați măi, Hăi, Hăi!". Plugușorul reprezintă simbolic scena aratului. Textul lui, redat sub forma unui poem specific agrar, descrie în versuri etapele consecutive ale producerii păinii. La sfârșit interpretii Plugușorului urează, tot în versuri, stăpânilor casei roade bogate, belșug, sănătate, fericire în

3402

Tri păcurărei,
 Tri turme de oi

Ce este albastru și paste?

(O vacă în trening)

anul viitor. Plugușorul în nordul Bucovinei este genul central al poeziei interpretate la Anul Nou.

Textul plugușorul este recitat de un flăcău cu o dicție bună. El are în mână un clopoțel cu care sună tot timpul în ritmul urăturii. Uneori formula verbală a Plugușorului este însotită de o melodie duioasă, interpretată la fluier sau caval. Un element însemnat al urăturii și Plugușorului este *arapnicul și buhaiul*.

1. Arapnicul este un bici confecționat din fuior de cânepă. La un capăt este gros de 5 – 8 cm și la celălalt subțire. Lungimea lui pendulează între 3 și 5 metri. Capătul gros se leagă de un băt scurt de vreo 30 cm. Cu acest arapnic se trosnește în timpul refrenului Plugușorului.

2. Buhaiul este construit dintr-o putină de lemn fără funduri. La un capăt se pune o piele tăbăcită; se face la mijloc o gaură prin care se trece o șuviță de păr din coada unui cal. La capătul interior se fixează această șuviță cu un nod. Un urător ține buhaiul (putina), iar altul „îl mulge”, adică, cu mâinile ude, trage șuvița de păr care scoate un muget ca de bou. Plugușorul e un moment al vieții spirituale, o operă literară valoroasă a poporului, prezentând și o sursă istorico-etnografică foarte prețioasă. În Plugușor sunt reflectate idealurile, conceptul de util, bun și frumos în viață. Originea și dezvoltarea Plugușorului trebuie cercetată în viața poporului. Aceasta se referă și la chipurile artistice principale; plugarul, fierarul, morarul și nevasta, chipuri generalizatoare, hiperbolizate în mod eroico-estetic. Reflectând artistic munca, viața, istoria poporului, chipurile Plugușorului sunt viabile, iar creația poetică în întregime are o importanță istorică și culturală. Cel mai arhaic strat în subiectul propriu-zis al Plugușorului prezintă versurile despre personajul central, badea Vasile sau Traian, care au devenit un simbol al muncii plugarului. În chipul lui poporul proiectează munca celor ce produc pâine.

Vorbind despre aratul pământului cu 12 boi, despre semănatul grâului, seceratul și măcinatul lui, ca și despre frumoasa morărită, plugușorul, care cuprinde în sine atâtă poezie, este datina românească care zugrăvește în culori vii deprinderea principală a poporului nostru.

Plugușorul ne dovedește că alături de păstorit, ocupația principală a românilor a fost agricultura.

Părțile componente ale Plugușorului sunt: 1. Introducerea; 2. Textul propriu-zis (momentele consecutive ale facerii pâinii: aratul, semănatul, treieratul, măcinatul, coacerea colacilor); 3. Finalul.

În introducere se descrie în mod idealizat casa gazdei. Apoi urătorii își vor începe rostirea Plugușorului:

Aho! Aho!
Copii și frați,
Stați puțin și nu mânați
Și pe noi ne ascultați.
Bună seara la fereastră,
La copii și la nevastă,
Bună seara tuturor
Și celor de pe cuptor.
Am venit să vă urăm,

Lucruri bune să-nvățăm.
Mâine anul se-nnoiește
Plugușorul se pornește
Și începe a brăzda,
Pe la case a ura,
Cete, cete-a aduna,
Sănătate-a vă ura,
Sănătate și belșug
Pentru cei ce mână-n plug.

După aceasta urmează tablourile propriu-zise ale Plugușorului. Primele versuri ni-l aduc în scenă pe plugar — personajul principal, care pornește la arat cu 12 pluguri cu boi:

Ce este alb cu negru și zboară?

(Poumbeul pacii în chiloul de soi)

S-o suit la munte
Să vadă mai multe,
Dar ei ce văzură?
Fată de maior
Cu galben baior.
- Hai, frați s-o luăm!
- Tu de i-i lua,
Io te-oi împușca.
- Tu de mi-i-mpușca,
Unde mi-i-ngropă?
În staur de oi,
În țărcuș de miei.
Când afar-a ninge,
Oile m-or plâng;
Când afar-a ploua,
Mieii mi-or juca.
Bota mea cea lucie
Mi-or pune-(o) de cruce;
Fluieraș de fag
Mi-l puneți de steag.

De la Cerghezan Margareta, 71 ani, Biușa, 2001.

Colecția ELENA GRAD

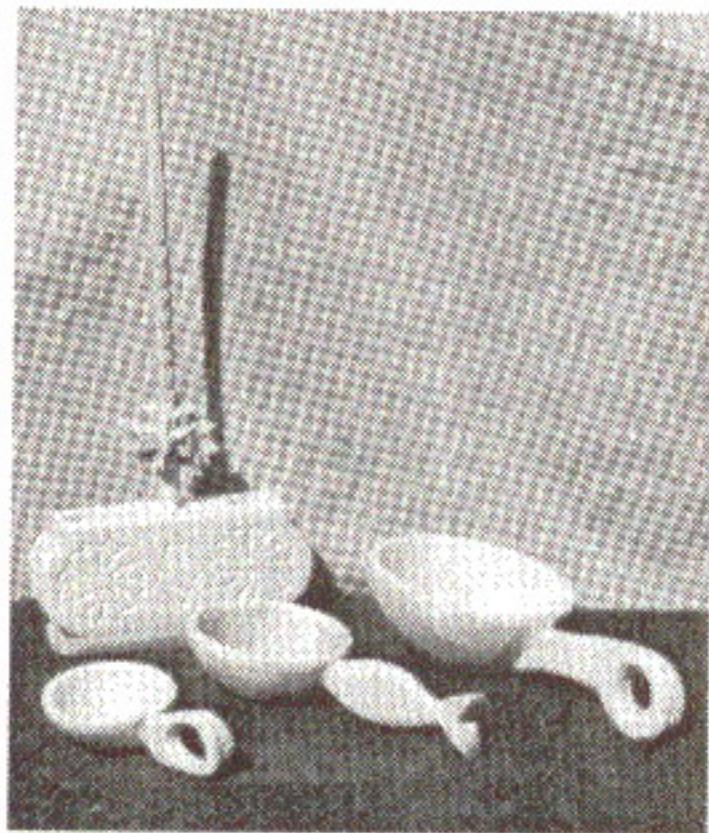
3403

Miorița

Trihu-ri, riu-ri, hu, ha,
Trihu-ri, riu-ri-re-gii
C-o venit pribegii
Ş-o venit să mă omoară
Și oile să le mâie.
Mândră Mioriță,
Dalbă bălăiță,
Tu, de săptămâna,
Tu tot zderi într-una.
Dacă vrei să-i spui
Ciobănașului,
Spune-i fără frică,
Dalbă Mioriță,
Mândru ciobănaș
Zi-i din fluieraș
Că peste o oară
Vin și te omoară,
Oile le cară.
Cântă din trâmbiță
Cu a ta guriță
Ca să urle cânii,
S-audă stăpâni.
Măi pribegi hapsâni,
Care furați stâni,
Mă lăsați să-mi cânt,

Oile să-mi plâng.
Voi mi-ț omorî,
Turma mi-ț răpi,
Dar să mă-ngropăți
În strunguța oilor
Sub poalele brazilor,
Altu n-oi vedea
Stânișoara mea.
Când răasuna trâmbdita
Stăpânii o auzeau,
Caii fi încălecau
Și ân fugă alergau.
Pribegii când i văzură
În codri fugiră.
La stână când au sosit
Ciobănașu-i omorât,
Oile tăte zdera,
Câni a milă urla,
Iar stăpânii îl plângă,
Codrii-n munți răsună.
Trihu-ri-hu-ha-re-gii
C-o venit pribegii
Ş-o venit să mă omoare
Și oile să le mâne.
De la Maria Grad, 50 ani, Săcel, 2000

Balade

Colecția MIHAI ROGOJAN

3404

Balada Văleanului

Pe ulița lui Vălean
Crește-un fir de măieran
Ş-un firuț de tămâită -
Iesă Vălean în uliță
Tăt horind și ţuierând,
Mândrele lui ascultând.
Mândruța Văleanului
Din capătu satului
Bagă capu pe fereastră:
- Hai, Vălene, până-n casă
Că caveiu-i cald pe masă,
Rozolișu-i în fereastră!
Văleanu-n casă-o intrat
Și caveiu l-o mâncat

S-a sculat badea Vasile
Și a pornit în câmp
Într-o zi de joi,

Cu 12 pluguri cu boi.
A arat, a semănat,
Brazdă neagră a răsturnat.

Apoi badea Vasile este trimis de nevastă-sa să vadă dacă este copt grâu. Ea văzând că grâu este copt îl trimite pe badea după seceri. Pentru aceasta:

Dimineața badea s-o sculat,
Pe ochi negri s-o spălat,
S-o dus în grajd,

O scos un cal negru ca corbu,
Calul l-a înșeuat,
Pe el s-a aruncat.

Aici calul apare într-o lumină umoristică:

Calul unde călca
Broasca-n baltă niorcăia.

După care ne apare și cel de-al doilea personaj al Plugușorului - fierarul:

S-a dus pe ulița cea mare,
L-a aflat pe Gheorghe meșter-mare.

Găsind secerile, gospodarul se întoarce acasă, unde ne este descrisă claca:

Dincotro vântul bătea
Dincolo babelor le sporea.

Treieratul și legatul în Plugușor e înfăptuit de 12 iepe sirepe, cea ce, evident, este un moment fantastic:

A scos badea 12 iepe sirepe,
Care cu copitele feleziau,

Cu urechile vânturau,
Cu dinții sacii îi ronțiau.

Măcinatul în Plugușor prezintă cea mai vie și plină de haz scenă:

O încărcat badea 12 care în pogără
Și a plecat la curva de moară,
Dar curva de moară

Când a văzut atâtea care
A pus coada pe spinare
Și a fugit în altă vale.

Apare al treilea personaj al Plugușorului - morarul:

Și moraru, tul a mațului cui îl are,
Cu-n brâu roșu încins,
Cu o lulea în dinți,
Cu un cauș de grăunțe,
Tru-tru-tru și nea-nea-nea
Vină moară și-i crapa,

iar după ce prinde moara:
Cioc-boc, cioc-boc,
Dă moara la loc,
Strică două ouă,
Face moară nouă
Și o unge cu smântână.

Odată cu întoarcerea gospodarului de la moară, intră în acțiune soția:

S-a pornit din casă în casă
După o sită mai deasă,

Din camară-n camară
După o sită mai rară.

După aceasta gospodina face colaci:

A cernut un etic
Şi-o făcut un covrig,
A primit un sac
Ş-o făcut un colac

Cu zăharele - zăhăruit
Pentru noi plugari pregătit ...
De la Vasile Azanovei, 88 ani

După cum am văzut din cele spuse mai sus, subiectul plugușorului reflectă hiperbolizat munca țăranului la producerea pâinii care se efectuează în mai multe locuri: câmp, fierărie, moară, casă. Prin urmare, linia de subiect e dezvoltată de interpreți în virtutea procesului muncii. Plugușorul are, în comparație cu colindele, mai puține personaje, toate fiind pozitive. Pentru Plugușor este caracteristică personificarea. Astfel, moara, când vede venind spre ea atâtea care, se sperie și fuge în altă vale.

În diferite perioade istorice Plugușorul a suferit schimbări în conținutul tematic. Locul lui Bădița Traian a fost luat de tractoare (caii de oțel). Aici și-a lăsat amprenta colectivizarea de pe timpul regimului comunist.

Ce este roșu și urcă?

(ifil ni eisou O)

Aho, aho, copii și frați,
Plugu-n brazdă îl lăsați
Să meargă tractoarele,
Să are ogoarele,
Grâul mare să ne crească,

Dacă colindele au fost persecutate și interzise de autoritățile comuniste, Plugușorul a fost primit cu diferite schimbări. Urătorii erau obligați să ureze la 1 ianuarie și nu la Sf. Vasile. Plugușorul pentru copiii mici este amuzant. Sunt mai multe variante de Plugușor:

Mâine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește,
Al meu plug e de tărâțe,
Cu 12 pui de mâțe,
Unul lung și unul scurt -
Dă-mi colacul și mă duc.

Pe vreme de restrînte era interpretat un plugușor ce oglindea anume acele evenimente ce aveau loc în țară:

Cu plăvanii de la jug,
Poartă-n țarnă mândrul plug,
Dragi mi-s boii, câmpul larg,
Brazde-adânci în lung eu trag.
Umblă plugul cu doi boi,
Eu pun capăt la nevoi.
Samân ca și frații mei,
Am același dor ca ei.

Acest Plugușor era cântat de flăcăii mai în vîrstă. Acuma despre el putem auzi numai de la persoanele vîrstnice, tineretul aproape că nu-l cunoaște, sau nu-l știe de fel.

În Voloca Plugușorul este bogat și variat. Întâlnim Plugușor pentru gospodarul de casă, pentru gospodine și pentru fetele de măritat.

Pentru **gospodina casei** care are fete mari există următoarea formulă:

Nu sta, lele, supărată
Ci bate-n sită și-n covată
Să-ți vină staroste la fată,
Bate-n sită și-n hargău

Pentru **feciori de însurat** se zice:

Pe cel deal, pe cea vâlcea
Mă-ntâlnii cu soacra mea
Soacra mea aşa zicea:
- Ia, voinice, fata mea
Bună zestre îți voi da,
Îi dau loc de casă

De obicei în Plugușor este oglindită hărnicia, frumusețea, bunătatea fetelor, dar și invers.

Fata mamei cea frumoasă
Ce-a pus pânza după casă
Cine-a trece să i-o țeasă.
A trecut un nătărău
Să-a-ncâlcit-o foarte rău.
A trecut o fată mare
Să-a-ncâlcit-o și mai tare.
sau
Printre ițe și fuscei

S-avem bucate pe masă,
Să are în lung și-n lat
Tot pământul cel lăsat
Că aşa ne-a învățat
Partidul cel devotat.

De la Gheorghe Lungu, 78 ani

sau:
Am venit cu clopoțelul,
Voi ca să legați cătelul,
Dacă nu legați cătelul,
Nu mai vin cu clopoțelul.

Samân lanul roditor
Și mă uit în viitor.
Dar când țara m-a chema,
Plug pe pușcă voi schimba
Și voi trage în vrăjmași
Brazda mea de bun ostaș.
De la Gheorghe Glopina, 60 ani

Cu otravă-amestecatu,
Rozolișu l-o băutu
Cu otravă învăscutu.
- Așterne-mi, maică, patu meu
Că mă doare capu rău,
Așterne-mi, maică, patu iute
Că mă jund'e rău prin frunte!
- Spusu-ț-am, Vălene, spus
Că mândrele capu ț-o pus,
Spusu-ț-am și ț-oi mai spune:
Mândrele capu ț-or pune!
Când o fo' la miază-noapte
Văleanu trăgea de moarte,
Când o fo' la cântători
Văleanu era-n scăldători,
Zori de ziua se făce(a) -
După Vălean clopot(a).
De la Ioana Crăciun, 58 ani, Cetățele, 1974

Colecția elevilor de la Școala din Surdești

3405

Balada lui Vălean

Foaie verde tulipan
Ce voinic era Vălean.
Duminica când venea
Pe obraz când se spălat
Și frumos că se găta
Și la uliță-alerga
Câte mândre că-l vedea
Toate cu jolju făcea
Și cu ochiu îi trăgea.
Numai mândra lui aleasă
Scoate capul pe fereastră:
- Hai, Vălene drag, în casă
Că rujorii-s în fereastră
Și caveiul cald pe masă.
Vălean în casă-o intrat,
Din rujor o încchinat
Și din cavei o gustat.
El acasă o-nturnat,
Mamei sale-o cuvântat:
- Așterne, mamă, patu iute
Că mă doare peste frunte!
- Spusu-ț-am, Vălene, spus
Să nu mergi și tot te-ai dus,

Care este diferența între evrei și olteni?

(Evalu sună desigur și sac pe prolini)

Spusu-ț-am și ț-oi mai spune:
Mândrele capu ț-or pune.
Când era la miez de noapte
Văleanu trăgea de moarte,
Când era în zorile
Îi cânta clopotile.
Cântă cucu-n vârv de nuc -
Pe Vălean la groapă-l duc,
Cântă cucu jos pe iarbă -
Din Vălean curgea otravă.
FLORICA PODE, cls. a VII-a

Orații și strigături la nuntă

3406

Mireasă, cununa ta
Învârstată-i mânâncă
Și-i purtată puținel.
Roagă-te drușelor tale
Să ți-o-nvârsteze mai rar
Să o porți baremi un an.
Miresucă, struț gătat,
Vine-ți vremea de plecat
La soacra și la bărbat,
Miresucă, struț tomnit,
Vine-ți vremea de pornit
La bărbat că l-ai iubit.
Frunză verde de vișine
Mă duc, mamă, de la tine,
Doru meu ție-ți rămâne,
Ia-l, mamă, și-l pune bine,
Leagă-l cu năframă albă
Și-l pune deasupra-n ladă
Când te-a-ajunge dor o dată
Du-te la ladă și-l cată,
Când te-a-ajunge vreme grea
Du-te la ladă și-l ia:
De-a fi doru cum l-ai pus
Eu-s la față cum m-am dus,
Și de-a fi doru-ntors
Eu-s la față cum n-am fost.

Țese-un cot și-aruncă-n pod
Țese-o natră și-o aruncă sub vatră

Până țese-un cot de pânză
Mânâncă o putină de brânză.
De la Elena Penteleiciuc, 58 ani

Acetea plugușoare au apărut când ocupația principală a femeilor de la sat era prelucrarea cânepii și confecționarea din ea a hainelor.
De obicei în plugușor **casele gospodarilor urați** sunt comparate cu niște curți mari și frumoase:

De urat aş mai ura
Mi-i teamă că voi însera.

Decât pe la curțile dumneavoastră
Mai bine pe la bordeiele noastre.

Despre **fete frumoase**, harnice, se urează astfel:

Uite, mândra copiliță,
Cum își poartă ea rochiță,
Strânsă-n șale, largă-n poale,

Croită pe țătișoare,
La gât salbă de mărgеле,
Pe degete cu inele.

Plugușorul tradițional ne produce și astăzi plăcere estetică, grație conținutului impresionant și formei artistice originale.

Cert e că obiceiurile și tradițiile de iarnă, aducătoare de sănătate și viață lungă, rămân o veritabilă probă de dragoste creștină față de aproapele nostru. Ele întipăresc peste anii copilăriei noastre cele mai sfinte și mai frumoase aducerii aminte, devenind adevărate comori la care ne întoarcem totdeauna cu drag.

III.2. Urătura

În afară de Plugușor în întreaga Bucovină se întâlnesc și unele versiuni poetice populare ale Urăturii.

Urătura este o urare către gospodarul casei, care reprezintă o poezie epică, în care interpreții le doresc gospodarilor toate cele bune, sănătate familiei, fericire fetelor, bunicilor - bătrânețe usoare, exprimă dorința ca pământul să rodească din belșug și animalele să se înmulțească. Urătura se interpretează sub o melodie ritmică și monotonă însoțită de zurgălăi rostită sub fereastra gospodarului (acolo unde este lumină) de un grup de 10-20 oameni (cocoane, feciori, tineri căsătoriți, chiar și gospodari mai în vîrstă). De obicei Urătura are un început de acțiune, desfășurarea ei și sfârșitul:

La bărbăți și la cucoane
Bună seara la ferestre,

Bună seara la obloane
La bunici și la neveste.

În desfășurare merge vorba despre despărțirea cu anul vechi, care i-a furat omului 365 de zile din viață, și nădejdea în Anul Nou, care îi va aduce în schimb bine și fericire:

Anul care o să vie,
Să ne-aducă numai bine!

Sfârșitul e o urare pentru toate cele bune:

Gospodari din astă casă,
Vă dorim belșug pe masă

Și să stați lângă ea roată;
Frați, surori, câți voi sunteți,
Împreună să sedeți.

III.3. Semănatul

În prima zi a Anului Nou în Bucovina prezintă un interes deosebit și obiceiurile simbolico-magice și textele poetice ale Semănatului și Sorcovei. Obiceiurile date sunt practicate concomitent de către aceiași interpreți, în fond copiii având un scop unic - urarea unei roade bogate, a unui trai

Cum încap patru elefanți într-o «Dacie» roșie?

(ə̄ps ū ʃop 'ȳps ū ʃoD)

îmbelșugat și fericire - ca și în Plugușor. Țelul Semănatului — după cum spune însuși denumirea, simbolizează, în primul rând, semănatul. Textele populare ale semănatului sunt foarte puține la număr. Spre deosebire de Plugușor, textul semănatului nu are subiect și compoziție bine determinate.

Prin sate datina laică a „Semănatului” se păstrează și în prezent.

În Voloca asemenea ca și în majoritatea satelor din Bucovina copiii, feciorii îmblă pe la case și aruncă boabe de grâu, secără prin case, zicând:

Să ningă, să plouă,
Să picure rouă,
Și grâul să-ncoltească,
Bogat să rodească!
Să aducă nădejde,
Trecând de primejdie.
Să fie viața avuțită,
De popor îndrăgită.
Copiii să crească,

Mulți ani să-nflorească,
Ca mării și perii,
În mijlocul verii
Și-n timpul primăverii!
Să fie tari ca piatra,
Iuți ca săgeata,
Tari ca fierul,
Iuți ca oțelul.
La anul și la mulți ani!

III.4. Sorcova

În unele sate din Bucovina se practică și obiceiul Sorcovei. Această datină, coboară și ea din negura timpurilor, o întâlnim atât la români, cât și la alte popoare. Folcloristul Petru Caraman, remarcabil cunoșător de obiceiuri românești, slave și occidentale, în lucrările sale afirmă că „Sorcova” este prezentată în toată Europa și dezvăluie uimitoare analogii cu datina romană a împărțirii de ramuri verzi la calendele lui ianuarie, ca oamenii să se bucure de sănătate și fericire pe parcursul întregului an.

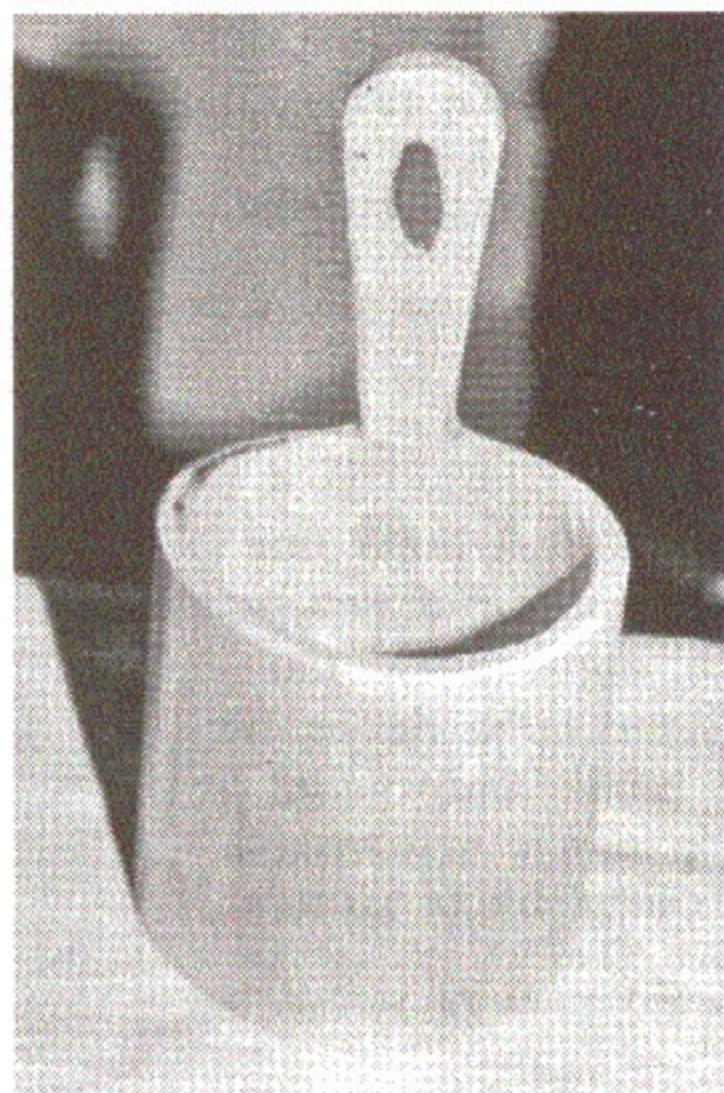
„Sorcova” este o ramură înmugurită sau înflorită de pomi fructiferi, alteori o crenguță împodobită cu flori artificiale de diferite culori, cu panglici și beteală. În cele mai dese cazuri, întrucât e iarnă, localnicii folosesc ramuri artificiale.

După cum spun mai mulți bătrâni și cunoșători ai obiceiurilor românești, crenguța, adică ramura verde și înflorită purtată de urătorii satului, simbolizează viață, tinerețea și fericirea.

Cu „Sorcova” se umblă în dimineața zilei de Anul Nou, grupuri de băieți și fete, colindând din casă-n casă și felicitând gospodarii. Unul dintre urători are grija, după cum cere datina să lovească ușor cu ramura înflorită peste umărul celor felicități, dorindu-le în anul ce începe cea mai mare bucurie, sănătate, belșug și noroc în toate. Prin unele sate umblă cu „Sorcova” flăcăi și fete îmbrăcați în haine naționale, purtând cu ei și un pomuleț împodobit, considerat simbol al vieții și tinereții.

Pe lângă orațiile lor fantastice, pline de haz și voie bună, colindătorii au și un program distractiv, alcătuit cu tâlc din cele mai frumoase și autentice cântece locale, snoave și jocuri populare, pline de viață și de o deosebită virtuzitate.

Obiceiul colindatului cu „Sorcova” și „Semănatul” au un important sens educativ, cât și un mare potențial artistic. Faptul că aceste tradiții moștenite din bătrâni dăinuie și până în prezent, dovedesc dragostea poporului român față de plai, natură, muncă, viață, față de obiceiurile tradiționale, cu întregul lor evantai de datini, prilejuit de sărbătorile de iarnă.

Săracă mamă cu fete,
Cum le crește cu scumpele
Și le dă de nu le vede,
Cum și le crește de bine
Ș-apoi le dă la străine
Ș-apoi n-au noroc de bine.
FLORINA DELIA IAGHER
cls. a VI-a
De la Emilia Crăciun, Surdești, 2005

3407

La stâlpătu vranii
Şade mama miresii,
Se roagă de sfântul soare -
Are-o fată ducătoare
Peste munți, la dalbe curți,
La părinți necunoscuți.
Rându-n casă nu l-a ști,
Focuț, rușine i-a fi
Ş-a spune către şomsâde,
Ele s-or coti ș-or râde.
Văd, mămucă, că m-am tras
De la bine la năcăz
Si mi-a fi musai de tras.
Eu, mămucă, m-oi topti
Cât oi prinde-a nevesti
Ca o floare din grădină
Cât oi prinde-a fi străină
Și cu urătu de mână,
Ca o floare din fereastră
Cât oi prinde-a fi nevastă,
Ca o floare din păhar
Cât oi prinde-a trăi-n amar.
Nu-i bai, mamă, că mă dai,
Nu-i avea parte de rai
Cu tot neamu care-l ai.
Las', mămucă, că mă duc,
Nu ț-oi mai umbla la plug,
Nici plugu nu l-oi porni,
Nici laolaltă n-om mai fi
Batăr cât de dor ț-a fi,